

Sygn. akt : II AKa 284/09

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2009 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Bożena Summer-Brason
Sędziowie	SSA Marek Charuza SSA Beata Basiura (spr.)
Protokolant	Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Andrzeja Jużkowa

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2009 r. sprawy

wnioskodawcy **Z. D.**

- o odszkodowanie z tytułu zwolnienia z pracy -

na skutek apelacji pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 8 stycznia 2009 r.

sygn. akt. V Ko 64/08

1. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach,
2. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adw. M. P. Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 146,40 (sto czterdzieści sześć 40/100) zł w tym 22 % VAT tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy Z. D. w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt II AKa 284/09

UZASADNIENIE

Z. D. w dniu 26 listopada 2007 roku wniósł o unieważnienie orzeczenia Komisji Odwoławczej ds. Pracy w O.z dnia 19 listopada 1976 roku w sprawie o sygn. (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.z dnia 3 lutego 1977 roku nr (...). Powołał się na przepisy ustawy z dnia 23.02.1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Na rozprawie głównej wnioskodawca złożył nadto żądanie odszkodowania w wysokości 25 000 zł za pozostawanie bez pracy przez okres 1,5 roku.

Wyrokiem z dnia 8 stycznia 2009 roku w sprawie o sygn. V Ko 64/08 Sąd Okręgowy w Katowicach na mocy art. 8 ust.1 i art.13 ustawy z dnia 23.02.1991 roku

o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego oddalił wniosek
o odszkodowanie z tytułu zwolnienia od pracy, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

Wyrok został zaskarżony apelacją pełnomocnika wnioskodawcy, który zarzucił:

1. Błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą wyroku mający wpływ na jego treść a polegający na pominięciu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a dotyczącego wszelkich okoliczności stosowania wobec wnioskodawcy represji, a w szczególności dowodów z akt IPN, wyjaśnień wnioskodawcy, znajdujących się w aktach sprawy,

2. Naruszenie norm prawa materialnego:

—.

- art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 23.02.1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poprzez pominięcie, iż wydane orzeczenie związane ze zwolnieniem wnioskodawcy z pracy – stanowiło represję za działalność opozycyjną – polegającą m.in. na wyrażaniu krytyki co do podwyżek cen żywności, wyrażanie krytyki oraz interweniowanie w sprawach niewłaściwego działania władz zarówno administracyjnych jak i organów ścigania, które to działania wnioskodawcy zmierzały do przywrócenia podstawowych standardów jakim winno charakteryzować się w pełni niezależne i niepodległe Państwo Polskie, takich jak uniezależnienie organów ścigania, zakładów pracy oraz administracji zarówno samorządowej oraz publicznej od wszelkich nacisków politycznych,

—.

- art. 8 ust. 1 cytowanej ustawy przez jego błędną wykładnię wobec nierozpoznania wniosku strony o stwierdzenia nieważności orzeczenia – a tym samym i przesłanek uzasadniających przyznanie odszkodowania.

2. Obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, a to:

—.

- art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów wobec naruszenia zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego poprzez pominięcie konkluzji wynikających ze zgromadzonych w sprawie dowodów;

—.

- art. 424 k.p.k. poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku nieczyniącego zadość wymaganiom tam wskazanym, którego to kontrola instancyjna jest niemożliwa, zwłaszcza wobec braku wyjaśnienia rozstrzygnięcia co do istoty sprawy zgodnie ze złożonym wnioskiem, braku wyjaśnienia podstawy prawnej zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia i wykazania trafności zastosowanych przepisów, jak również braku ich wykładni;

—.

- art. 3 ust.1 i 2 ustawy z dnia 23.02.1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego poprzez brak rozpoznania wniosku Z. D.z dnia 26.11 2007 roku o unieważnienie orzeczenia Komisji Odwoławczej ds. Pracy w O.z dnia 19 listopada 1976 roku w sprawie o sygn. (...)oraz wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 3 lutego 1977 roku nr (...).

Stawiając te zarzuty pełnomocnik wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się skuteczna o tyle, że w wyniku jej rozpoznania koniecznym stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach.

Stwierdzić należy, że zarówno część dyspozytywna wyroku, jak i treść uzasadnienia wskazują jednoznacznie, że Sąd I instancji nie rozstrzygnął o całości żądania wnioskodawcy. Nie wypowiedział się w kwestii, której rozstrzygnięcie ma podstawowe znaczenie dla dochodzenia odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za krzywdę wynikłe z wykonania orzeczenia. Wydaje się, że Sądowi I instancji uszło, że w takim wypadku dochodzenie to ma charakter dwuetapowy. Zgłoszenie żądania odszkodowania i zadośćuczynienia musi być poprzedzone stwierdzeniem nieważności orzeczenia, o co zresztą wnosił Z. D.. W realiach niniejszej sprawy ta kwestia winna stanowić przedmiot postępowania Sądu. Bez jej rozstrzygnięcia nie jest możliwe orzekanie o odszkodowaniu i zadośćuczynieniu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 powołanej ustawy.

W ogóle niezrozumiałe jest stwierdzenie Sądu, iż „wobec Z. D.

nie zapadło orzeczenie, które traci nieważność z mocy prawa lub co do którego stwierdzono nieważność”, skoro stwierdzenie nieważności lub nie, miało być przedmiotem postępowania zainicjowanego wnioskiem. Sąd winien merytorycznie odnieść się do tego, czy orzeczenia o unieważnieniu których wnosił Z. D., należą do kategorii tych, o których mowa w art.1 ustawy z dnia

z dnia 23.02.1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego,

a tego w ogóle nie uczynił. Uzasadnienie wyroku jest lakoniczne, niezrozumiałe

i uniemożliwia przeprowadzenie kontroli odwoławczej. W pełni zasadny jest zatem zarzut obrońcy naruszenia przepisu art. 424 k.p.k. w stopniu mającym wpływ na treść orzeczenia.

Powyższe uchybienia, a przede wszystkim brak rozpoznania wniosku

o unieważnienie wskazanych w nim orzeczeń, spowodowały uchylenie zaskarżonego wyroku bez wdawania się w merytoryczną ocenę trafności rozstrzygnięcia Sądu

I instancji. Bezprzedmiotowe i przedwczesne, okazało się w tej sytuacji, ustosunkowanie się do pozostałych zarzutów zawartych w apelacji.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji uwzględni powyższe uwagi i zapatrywania, oceni merytorycznie wniosek o unieważnienie, mając na względzie treść przepisu art.1 ust.1 Ustawy z dnia 23.02.1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, a także to, że dochodzenie odszkodowania i zadośćuczynienia w oparciu o przepisy tej ustawy jest pochodną stwierdzenia nieważności orzeczenia lub uznania, że wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13.12.1981 roku stanu wojennego.

Z tych wszystkich powodów Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.